

RED U SLOŽENIM ENTITETIMA

RED I SIGURNOST SVIH

POJEDINAČNE FIRME – POLAZIŠTA EKONOMIJE

Ekonomija se može predstaviti kao skup ekonomskih jedinica koje vođene svojim unutrašnjim ciljevima, i u uzajamnim odnosima sa drugim transaktorima, stvaraju uslove za život društva i njegov razvoj. Te ekonomske jedinice su formalizovani, društveno kodifikovani oblici nastupa pojedinaca i grupa u realizaciji samostalno definisanih ciljeva. Reč je o firmama pod kojima nastupaju pojedinci i grupe radi legitimne realizacije svojih zarađivačkih ciljeva. Te jedinice su samostalne, autonomne organizacije, koje mobilisu i pokreću resurse, kombinuju ih, opremaju se organizacionim aranžmanima svojeg delovanja, sačinjavaju strategije radi realizacije svojih ciljeva i aktivno deluju na njihovom sprovođenju.

Sve to se mora odvijati u određenim spoljnim uslovima i definisanim odnosima. Okruženje, ili spoljni svet, jeste ono mesto na kom nastupaju firme, pre svega stvarajući i stavljajući na raspolaganje proizvode i usluge koje mu nude i čijim trošenjem se omogućuje zadovoljenje potreba onih u okruženju. To je nulta tačka pakta koji omogućuje egzistenciju svake firme. Ona firma koja daje koristan i prihvatljiv proizvod, našla je socijalnu svrhu svoje egzistencije. Tek u okviru toga, firma može tražiti prostor za realizaciju svojih, posebnih ciljeva. A kad se dokaže u predstavama aktera kojima doprinosi, ona razvija i svoju misao, svoje resurse i svoje metode delovanja, da bi bila što efektivnija i efikasnija.

Jedno od sredstava unapređenja svojih interesa firme nalaze u povezivanju sa drugim firmama. Uspostavljaju se čiste ekonomske veze, interesne veze kroz koje se jača pozicija u snabdevanju, u realizaciji proizvoda, u obezbeđenju dopunskog kapitala, u kombinovanju uslova i

faktora ekonomskog delovanja, u jačanju organizacionog kapaciteta, u specijalizaciji i diversifikaciji i u svemu što znači ekonomski boljitak. Kriterijum je konstanta: svako povezivanje mora da donosi ili jačanje prihoda ili smanjenje troškova, iz prostog razloga što je odnos između ovih veličina lakmus papir ekonomskog uspeha.

EKONOMIJA JE U KOMBINOVANJU SNAGA

Ekonomija je u odnosu, a ne u osami! U povezanosti, a ne u izolovanosti! Kombinovano dejstvo ima višu potenciju rezultata nego pojedinačno. Ovo su samo maksime koje stoje na dokazanim činjenicama, i one su već ušle u intuiciju inteligentnih ekonomskih aktera. Otuda razvoj raznih mreža firmi, različitih udruženja, vrlo elaboriranih veza koje služe uzajamnom podržavanju nezavisnih firmi. Te mreže su postale savremeni input, nevidljivi faktor podupiranja težnje individualnih firmi da svoje ciljeve ostvaruju lakše i efektivnije. One su deo intelektualnog i socijalnog kapitala savremenih firmi. Otuda sve više mreža koje oslobađaju individualne snage firmi i dižu opštu produktivnost kako firme tako i društva u celini.

Nastupilo je vreme opšteg poziva na otvaranje. *Otvoreni* imaju mnogo veza, a otuda i mnogo opcija u svim rešenjima za koja su zainteresovani. Dakle, umnožavanjem opcija koje se nude spolja, iz okruženja, umnožavaju se i interni kapaciteti za baratanje tim opcijama. Ko razvije jači kapacitet za identifikovanje spoljnih mogućnosti i nalaženje internih rešenja da se te mogućnosti eksploatišu, taj je i efektivniji. Ko ovde kasni, kasni za razvojem i biva pretrčan od spretnijih.

Otuda opšti ekonomski motivi da se uspostavljaju veze, da se postane deo širih kombinacija, da se postane deo opšte podele uslova i prava, a otuda i šanse da se brže ide napred.

SLOŽENE VEZE I MNOGE NAMERE

Složeniji odnosi su produkt i izraz razvoja, pa iz njih nastaje mogućnost višeg učinka. *Složeniji* je više elaboriran, profinjen i rafiniran. Složeniji ima više smerova, više čula da identifikuje i odredi se prema mnogim pojavama. On ima i više instrumenata kojima deluje, a produkuje i složeniji autput.

U ekonomiji se sve dešava radi višeg boljitka. I prva namera u formiranju složenih odnosa i složenih entiteta je ekonomska. Ali, ekonomsko se može, u zdravim okolnostima, uvećavati samo onda kada se zaista uvećava vrednost za kupca. Uvećanje vrednosti za kupca je put uvećanja vrednosti za firmu koja

mu doprinosi. Vrednost za firmu se, međutim, može uvećati i na drugi način: manipulacijom uslovima i prikazima rezultata. Obračuni su pogodno tlo za postizanje parcijalnih ciljeva na užtrb drugih koji su upleteni u složene odnose. I, evo prostora za realizaciju dodatnih namera.

SLOŽENE VEZE – IZAZOV KONTROLI I IZVEŠTAVANJU

Ne samo da su veze sa drugim entitetima intenzivirane, nego se postojeći entiteti razgranavaju, dele, osamostaljuju i upliću u guste mreže međusobnih transakcija. Složeni entiteti su savremena pojava, nastala na razgranavanju ekonomskih uslova i odnosa u ekonomskom stvaranju, ali i radi specijalnih namena.

Praksa je pokazala veoma često produkovanje entiteta u grupama, kao i smišljanje specijalnih svrha za entitete u grupi ili prividno van grupe. Time se ulazi u područje zatamnjenja odnosa i otežavanja realne predstave o ekonomskoj suštini. To se čini kroz niz trikova, kao što su stvaranje privida da je realno ono što je stvarno fiktivno; da ne postoji nešto što zaista postoji; da je ishod baš onakav kakav je prikazan a ne drugačiji; da neko nije oštećen a da suštinski jeste; da je sve u redu a da faktički nije. Ovakve radnje izvode se veoma perfidno, sa visokim tehnikama koje prividno pokazuju sklad u finansijskim izveštajima a da je suštinski u pitanju raskol. Tek kad pukne skandal i kad su frustrirajuće posledice sasvim jasne, pogođeni postaju svesni šta se dogodilo. Ali, kasno.

Zato su složeni entiteti i njihove složene veze dospeli pod lupu povećane pažnje javnosti. Razrađuju se pravila, uspostavljaju se kontrolni mehanizmi, vrše se kontrole, angažuju se specijalisti. Sve sa ciljem održanja reda i pravde u ekonomiji i finansijskim izveštajima. Jer, što su sistemi složeniji, to je veći broj zavisnika od reda u njima.

